

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 1 (482)

1997 vasaris / Februar 1997

1997 LIETUVIŠKOS KNYGOS METAI

Lietuvos Respublikos Seimas 1997 metus paskelbė Lietuviškos knygos metais. 1547 m. Karaliaučiuje pasirodė pirmoji spausdinta knyga lietuvių kalba - Martyno Mažvydo Katekizmas. Taigi šiais metais sueina 450 metų nuo jos išleidimo. Lietuvoje smarkiai ruošiamasi šio jubiliejaus minėjimui: yra sudaryta speciali valstybinė komisija, paruošta plati jubiliejinių metų programa. Jeigu 400 m. jubiliejų (1947) Lietuva ir išėivija buvo priverstos švęsti kiekviena atskirai, tai šių metų sukaktis gali būti paminėta bendrai. Pirmieji parengimai jau įvyko Lietuvoje, Amerikoje, Vokietijoje (ž. Inf. nr. 4-1996).

Raštai lietuvių kalba turėjo atsirasti XIV amžiaus pabaigoje, priėmus krikščionybę, bet originalių lietuviškų tekstų ar vertimų būta labai nedaug. Rankraštinųjų knygų atsiradimas siejamas su teisiniu dokumentų rinkiniu (Lietuvos statutas), administracinių aktų rinkiniu (Lietuvos metrika), istorijos kronikomis (Lietuvos metraščiai) ir religinio pobūdžio raštais. Nuo pastarųjų ir prasidėjo lietuviška spauda.

Pirmosios spausdintos knygos pasirodymas yra svarbus įvykis kiekvienos tautos istorijoje, - jis šimteriopai praturtina pačią tautą ir valstybę. Atsiradus raštui, o ypač spausdintam žodžiui, gali būti daug patikimiau atieičiai išsaugota vieno ar kito laikotarpio minties raiška, tauta gali palikti istorijoje nepalyginamai gilesnius pėdsakus. Lietuviai savo pirmosios spausdintos knygos gimtąja kalba po žinomo Gutenbergo išradimo laukė vieną šimtą metų, nors ji nė kiek neatsiliko nuo panašiomis sąlygomis gyvenančių tautų kultūros įvykių chronologijos (pvz. latvių, prūsų ir valų pirmoji knyga pasirodė 1545 m.). Šventiškaai jubiliejų paminėti kviečiamos ir Vokietijos LB apylinkės.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

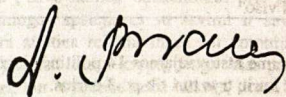
LIETUVIŠKOS KNYGOS IR JOS BIČIULIŲ ŠVENTĖ

Kas vokiečiams yra Johanesas Gutenbergas, lietuviams - Martynas Mažvydas. Abu buvo savo tautų Renesanso idėjų ir mąstymo įtvirtintojai, veiklos svarbiausia priemone pasirinkę tobuliausią žmonijos kūrinį - spausdintą knygą. Jos pagalba du didieji vyrai praplėtė pasaulio pažinimo ribas ir galimybes. Martynas Mažvydas susiejo vokiečių ir lietuvių tautas. Jis studijavo Prasilijos kunigaikštystės sostinėse - Karaliaučiaus universitete, ilgus dešimtmečius buvo mišrios vokiečių ir lietuvių evangelikų liuteronų parapijos Ragainėje dvasinis vadovas, savo karybai įkvėpimo sėmėsi iš M.Luterio ir kitų Reformacijos autorių veikalų. Lietuviams Martynas Mažvydas - nacionalinio masto figūra. Jo pirmoji lietuvių kalba parašyta knyga, kiti veikalai malšina dvasinį troškulį, rodė kelią, kuriuo eidami brendome ir augome, kalbėjomės tarpusavyje ir su pasauliu, vadavomės iš nelaimių ir svetimųjų jungo. Martynas Mažvydas yra su mumis ir šiandien. Jo vardu ir darbais mes rėmėms slegiančios tarybinės okupacijos laikais švęsdami Pirmosios lietuviškos knygos 400-metį, jis aktualus ir nepriklausomai demokratinei Lietuvai, laukiančiai lietuviško spausdinto žodžio 450-mečio. Martynas Mažvydas žinomas ir tarptautinei visuomenei. Jo palikimas tyrinėjamas daugelyje šalių, o asmenybė minima tarp žymiausių XVI amžiaus humanistų. Atsižvelgdama į tai, UNESCO generalinė konferencija (Paryžius, 1995 metų dvidešimt aštuntoji sesija) Pirmosios lietuviškos knygos 450 metų jubiliejų įtraukė į 1997 m. svarbiausių datų kalendorių ir pakvietė pasaulio bendruomenę jį reikšmingai paminėti.

Lietuva šiam įvykiui rengiasi seniai. Pirmosios lietuviškos knygos 450 metų jubiliejaus valstybinėje programoje - konferencijos, mokslo veikalai, meno kariniai. Šią programą sudarė žymūs Lietuvos mokslininkai, menininkai ir kultūros veikėjai, jai pritarė Lietuvos Respublikos Seimas ir Vyriausybė.

Programa jau paskelbta Lietuvos spaudoje, šiuo leidiniu ji pristatoma ir vokiečių visuomenei, suinteresuotai lituanistika bei abiejų tautų praeities ir ateities ryšiais. Artėjanti sukaktis teikia gerą galimybę gilinti lietuvių ir vokiečių intelektualų kultūrinį bei mokslinį bendradarbiavimą. Šia linkme jau žengtas ir pirmas žingsnis - Ostsee-Akademie (Lubeck, Travemunde) 1996 m. birželio 12-17 d. rengia konferenciją "Vokiečių - lietuvių knygos ryšiai per 450 metų". Tikimės, kad Martynas Mažvydas ir Pirmoji lietuviška knyga taip pat susilauks ir Vokietijos baltistų, lituanistų, mokslinių bibliotekų, universitetų, platesnės mokslinės bendruomenės bei visų Lietuvos bičiulių dėmesio. Savo ruožtu, vokiečių intelektualus kviečiame dalyvauti Lietuvoje rengiamose konferencijose, mūsų leidiniuose skelbti mokslo darbus, dalyvauti konkurse. Be abejo, esama ir kitų vaisingo bendradarbiavimo būdų.

Kadaise Karaliaučiaus universitetas praskynė kelią į pasaulį lietuvių literatūros klasiko, poemos "Metai" (1818) autoriui Kristijonui Donelaičiui ir pirmojo lietuvių liaudies dainų rinkinio "Dainos oder Littauische Volkslieder" (1825) sudarytojui Ludvikui Rėzai, kitiems žinomiems lietuviškos knygos ir spaudos žodžio skleidėjams. Tas kelias išliko iki mūsų dienų. Mes tikime, kad Martyno Mažvydo Pirmosios lietuviškos knygos šventė juo atves nemaža senų, ištikimų ir naujų lietuvių tautos bičiulių. Laukiame Jūsų!

Algirdas BRAZAUSKAS

Vilnius, 1996 m. balandžio 9 d.

44-OJI EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ HÜTTENFELDE

1997 m. liepos 20-27 d.d. Vasario 16 gimnazijoje, Hüttenfelde įvyks 44-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė. Savaitę moderuos dr. Jonas Norkaitis, dr. Darius Kuolys ir prof. Egidijus Aleksandravičius. Paskaitų skaityti kviečiami dr. Kęstutis Girmius, prof. dr. Alfred Bammesberger, prof. Egidijus Aleksandravičius, dr. Leonidas Donskis bei kiti. Studijų savaitės kapelionas bus kun. Jonas Dėdinas.

Bus svarstomos Lietuvos visuomenės, kultūros ir politinio gyvenimo problemos

Registruotis: Tomas Bartusevičius, Lorscher Str. 1, 68623 Lampertheim, tel.: 06256-322, faksas: 06256-1641.

LIETUVA PO SEIMO RINKIMŲ

1996 m. spalio 20 d. ir lapkričio 10 d. Lietuvoje įvyko Seimo rinkimai. Į seimo narius pretendavo 1351 kandidatai (1072 vyrai ir 279 moterys), 11 tautybių atstovai. Seimas turi 141 narius. Išrinkti buvo 137, keturiose vienmandatėse apygardose turės būti surengti pakartotiniai rinkimai. Rinkimų rezultatai tokie:

Partijos	%	Išrinkti daugmand. apygard.	Išrinkti vi-enmand. apygard.	Viso seimo atstovų
Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai)	29,81	33	37	70
Lietuvos krikščionių demokratų partija	9,92	11	5	16
Lietuvos centro sąjunga	8,83	9	4	13
Lietuvos demokratine darbo partija	9,51	10	2	12
Lietuvos socialdemokratų partija	6,6	7	5	12
Lietuvos demokratų partija	2,09	0	2	2
Lietuvos tautininkų sąjunga		0	1	1
Krikščionių demokratų sąjunga	3,08	0	1	1
Lietuvos nacionalinė partija "Jaunoji Lietuva"	3,82	0	1	1
Lietuvos lenkų rinkėjų akcija	2,98	0	1	1
Lietuvos liberalų sąjunga	1,85	0	1	1
Lietuvos moterų partija	3,67	0	1	1
Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga	1,48	0	1	1
Lietuvos valstiečių partija	1,68	0	1	1
Nepriklausomi (išskėlė patys)	--	0	4	4
Iš viso		70	67	137

Seime atstovaujamos 14 politinės jėgos ir 4 nepriklausomi parlamentarai. Susiformavo 9 frakcijos, iš kurių trys turi tik po 3 narius.

Naujiamiesčio apygardoje Nr. 1, kurioje buvo skaitomi užsienio lietuvių balsai, nepaisant masyvios ypač Šiaurės Amerikos lietuvių propagandos už Tėvynės Sąjungos kandidatą Andrių Kubilių, laimėjo save išsikelęs Audrius Butkevičius (57,5%). Tai rodytų, kad arba lietuviai išsviaiai nepaklausė raginimų, arba jų svoris iš tiesų yra labai menkas. JAV balsavo 1.439 asmenys, Vokietijoje apie 480.

Naujai išrinktas Seimas savo pirmininku išrinko Vytautą Landsbergį, o, Prezidentui pasiūlius, premjeru patvirtino Gediminą Vagnorių. Nauja vyriausybė, suformuota Tėvynės sąjungos ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos koalicijos pagrindu, turi 18 ministrų, įskaitant ir patį ministrą pirmininką.

Pagrindiniai ateities uždaviniai Lietuvoje yra teisinės valstybės kūrimas ir gerovės kėlimas. Ar jų sprendimas naujamajai valdžiai (Seimui ir vyriausybei) seksis, priklausys nuo to, kaip Seimas sugebės nepasiduoti įvairių grupių, turinčių egoistinius interesus, spaudimui ir neišleis iš akių viešosios gerovės, ir kaip pavyks suformuoti, pradžioje bent aukščiausiose valdžios pakopose, korupcijai nepasiduodančių darbuotojų komandą. Bet iš kur tie žmonės su naujais nusistatymais galėtų atsirasti, lieka neaišku.

LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS

Šešioliktasis iš eilės Lietuvių kultūros instituto (LKI) suvažiavimas įvyko 1996 m. spalio 11-13 d.d. Hüttenfelde. Paskaitose ir diskusijose dalyvavo apie 50 LKI narių ir svečių, o į šeštadienio koncertą atsilankė per 150 asmenų.

Jau penktadienį į suvažiavimą atvykę dalyviai susirinko vakaronės, kurios metu buvo laisvai pasidalyta mintimis įvairiais aktualiais klausimais. Ypač su dėmesiu buvo išklaustyti pranešimai apie padėtį Lietuvoje prieš rinkimus, kuriuos padarė svečiai iš Lietuvos Vydas Dolinskas ir Dalia Gargasaitė.

Suvažiavimo paskaitinis darbas prasidėjo šeštadienį, 9,30 val., Romuvos pilaitės didžiojoje salėje. Atidarydamas suvažiavimą, instituto vedėjas V. Bartusevičius pasveikino dalyvius, nurodė, kad š. m. kovo 7 d. suėjo 15 metų nuo LKI įsteigimo ir trumpai apžvelgė praeities pasiekimus bei kai kurias ateities problemas.

Pirmąją paskaitą apie Lietuvos diplomatinės kalbos kai kuriuos aspektus skaitė dr. Janina Jakelaitytė, šiuo metu dirbanti Greifswaldo universiteto Baltistikos institute. Paskaitininkė trumpai apžvelgė diplomatinės kalbos raidą ir jos vystymąsi Lietuvoje. Tarp 1918 ir 1940 m. sukurtas komisijos bandė suvienodinti terminologiją, bet jų darbas buvo nesėkmingas, todėl tuometinė diplomatų kalba skambėjo gana liaudiškai. Tarp 1940 ir 1990 m. jokios diplomatinės kalbos Lietuvoje nebuvo; ji buvo naudojama tik lietuvių išeivių atitinkamose įstaigose.

Nors 1988 m. lietuvių kalba vėl tapo valstybine kalba, tačiau diplomatijoje ji buvo pradėta naudoti tik nuo 1990 metų. Nors pati lietuvių kalba yra normuota, tačiau kiekvienas Lietuvos ambasadorius rašo kaip išmano ir kaip sugeba. Paskaitininkė pateikė daug pavyzdžių, kaip tolygtis dalykai atskirose ambasadose įvairiai vadinami (turisto, turistinė, turizmo, svečio viza; nuolatinė, apsigyvenimo, rezidencinė, rezidento, imigracijos, imigranto viza ir pan.). Dažniausiai verčiama iš tame krašte priimtoms sąvokos. Nesimato jokios sistemos ir asmenvardžių rašyboje. Diskusijose buvo iškelta ypač paini problema, kai tarptautinių sutarčių lietuviški variantai dažnai neatitinka sutarties partnerio tekstui.

Antrasis paskaitininkas, germanistas Klaus Berthel iš Wutha, kalbėjo apie asmens-tautos-žmonijos triadą Vydūno mąstyme. Vydūnas kaip mąstytojas Vokietijoje beveik nežinomas. Nors Lietuvoje labai gerbiamas, ir mokslo susidomėjimas juo yra didelis, bet mažai skaitomi jo raštai. Vydūnas buvo šakota asmenybė ir reiškėsi įvairiose srityse. Jis nebuvo filosofas įprasta prasme, tačiau filosofija jo gyvenime užėmė kertinę vietą.

Prelegentas, iškėlęs kai kurias problematiškas Vydūno sąvokas (ypač tautos sąvoką), bandė kelti klausimą, ką šiandien Vydūnas mums galėtų reikšti. Išeidamas iš vokiečio mokslininko Konrad Lorenzo samprotavimo apie Vakarų pasaulio kultūros krizę, kuri, pastarojo manymu, išplaukianti iš žmogaus lenktyniavimo su savimi, žmogaus, kuris daug žino, bet apie save labai mažai išmano, todėl nepajėgdamas dabartiniam vystymuisi suteikti prasmę, skęsta beprasmybėje, prelegentas priešpastė Vydūno raginimą "savęs atsiminti". O tai reiškia išmintingųjų mokslą, ne vien įsigyti žinojimą, iš kur žmogus kilęs ir kaip viskas atrodė. Savęs atsiminti yra iš tikrųjų sugrįžimas į savo namus, susitelkimas prie savęs. Prasmingas apsiėjimas su savimi ir sava aplinka yra ateities reikalavimas. Jei žmonijai nepavyks pakeisti raidos kryptį, žlugs visas pasaulis. Taigi, kur Vydūnas kelia laisvės, doros ir atsakomybės klausimus, jis yra aktualus ir šiandien.

Popietinius posėdžius pradėjo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos bibliografe Dalia Gargasaitė, apžvelgdama prof. Adalberto Bezenbergerio bibliotekos likimą.

A. Bezenbergeris (1851 - 1922) yra žinomas kaip garsus lietuvių kalbos tyrinėtojas ir didelis lietuvių draugas. Jo glaudus santykis su Lietuva ir jos mokslininkais atspindi ir jo bibliotekoje. Ją Bezenbergeris prieš mirdamas už mažą sumą pardavė Lietuvos švietimo ministerijai, kuri ją perdavė Vytauto Didžiojo universitetui Kaune.

Biblioteka turėjo 4 608 knygas. Po Antrojo pasaulinio karo didžioji knygų dalis atiteko Vilniaus universitetui, 90 knygų - Kauno technolo-

gijos universitetui, nežymus kiekis buvo perduotas Kauno medicinos institutui ir Kauno viešajai bibliotekai, dalis knygų yra žuvę. Biblioteka savo visumoje dar nėra iširta.

Sekantis paskaitininkas, istorikas Vydas Dolinskas iš Vilniaus, kalbėjo apie Konfederacinį judėjimą Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje 1768 - 1772 metais. Šis Lietuvos istorijos laikotarpis yra mažai iširtas, o ir lenkų istorikai jį mini tik tarp kitko. Nors Rusija ir anksčiau kišdavosi į Lietuvos-Lenkijos reikalus, neva gindama bajorų teises, tačiau 1767 Rodomo konfederacijos ir 1769 seimo metu tas kišimasis itin sustiprėjo. Todėl dar nesibaigus 1768 m. seimui, dalis Lenkijos bajorijos, susirinkusi Baro miestelyje, susimetė į konfederaciją kovoti prieš Rusijos priespaudą ir už senąsias bajorų teises. Labai greitai judėjimas apėmė visą Lenkiją ir Lietuvą, nors lietuviai, norėdami pabrėžti savo nepriklausomybę nuo Lenkijos, uždelsė sukilimo pradžią. Kad konfederatai kovojo vien prieš rusų kariuomenę rodo, jog tai nebuvo piilietinis karas. Konfederaciniam judėjimui galą padarė 1772 m. įvykdytas valstybės padalijimas.

Paskutinę paskaitą skaitė dipl. bibliotekininkas Artūras Hermanas iš Bammentalio apie Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios kūrimąsi 1918 - 1930 metais. Lietuvos liuteronai jau nuo seno buvo vokiečių kalbos ir kultūros įtakoje; narių tarpe buvo maždaug dvi lygios dalys vokiškai ir lietuviškai kalbančiųjų, nors vokiškai kalbantieji vyravo. Šitas lietuvių-vokiečių konfliktas, kova už savo grupės interesus, buvo būdingas visam pranešime paliestam laikotarpiui. Lietuvos valstybė nenorėjo toleruoti Bažnyčios suvokietėjimo. Tas privedė prie rimtų nesutarimų, net išskėlė visą klausimą į europinį lygį, nes buvo ieškoma kitataučių, kurie tarpininkautų konflikte.

Vakare Hüttenfeldo Bürgerhause 8 žmonių muzikos ansamblis "Žvelsa" iš Klaipėdos atliko koncertą, kuriame dalyvavo ir apylinkės vo-

kiečiai, nes koncertas buvo įtrauktas į Lampertheimo miesto "Kultūros rudens" ciklą. Pirmojoje programos dalyje ansamblis atliko lietuvių liaudies muzikos kūrinus, antroje - populiarias miuziklo, operetės, operos arijas. Šeši ansamblio nariai, puikiai valdantys po kelis muzikos instrumentus ir patys turintys gerus balsus, buvo pastiprinti dviųj solistų: Ilonos Orentaitės (sopranas) ir Kęstučio Alčauskio (tenoras). Ansambliui vadovauja Petras Mateika ir Antanas Smolskus. Publika atlikėjams ilgai plojo ir išprašė priedų. Po koncerto bendrame pobūvyje koncerto dalyviai galėjo dar pabendrauti.

Spalio 13 d. LKI nariai susirinko metiniam posėdžiui. Buvo apžvelgta pereinū metų veikla ir nurodyta į LKI 15 metų sukaktį. Bibliotekos vedėjas A. Hermanas tęsia knygų katalogavimą. (Sukataloguota per 6.000 knygų). Šiais metais jos bus pradėtos įrašyti į kompiuterių sistemą, nors tai reikalaus daug laiko. Talkininko Liudo Kairio visa archyvinė medžiaga išimta iš dėžių, atitinkamai sutvarkyta ir sudėta į archyvines dėžutes. Periodika taip pat jo sutvarkyta. Bėlika medžiagą kataloguoti. Pradėtas tvarkyti ir LKI muziejus.

LKI kontrolierius P. S. Odinis, patikrinęs piniginę atskaitomybę už 1995 metus, rado viską tvarkoje, todėl valdyba buvo atleista nuo atsakomybės.

Aptarta ir tolimesnė veikla. Buvo siūloma, kad visgi pagrindinį dėmesį reiktų kreipti į suvažiavimus, bandant pritraukti kuo daugiau vokiečių mokslininkų ir dalyvių. 1997 metais LKI suvažiavime turėtų vyrauti pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukakties tematika.

Suvažiavimas baigėsi ekumeninėmis pamaldomis, kurias vedė du buvę Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai - kun. Hermanas Šulcas ir ev. kun. Tamara Šmitienė (Kelerytė), bei gimnazijos kapelionas Alfonsas Kelmelis.

PABALTĪJO UNIVERSITETO 50 METŲ SUKAKTIES PAMINĖJIMAS

1996 m. spalio 4-6 d. d. Schleswig-Holsteine Pinnebergo miestelyje įvyko Pabaltijo universiteto 50 metų sukakties paminėjimas ir memo-

rialinės lentos atidengimas. Pabaltijo universitetas veikė tremties sąlygomis 1946 - 1949 metais. Jis buvo įkurtas ir išsilaiškė atkariū estų,

latvių ir lietuvių pastangų dėka (ž. Informacijos nr. 4-1996).

Iš lietuvių iškilmėse dalyvavo Lietuvos švietimo ir mokslo viceministras dr. Jonas Puodžius su žmona ir ministerijos darbuotojas Rimvydas Mockevičius - Lietuvos vyriausybės atstovai, dr. Viktorija Skrupskelytė - Vytauto Didžiojo universiteto atstovė, VU knygotyros katedros asistentė Rasa Racevičiūtė - Vilniaus universiteto atstovė, ambasados tarėjas Vytautas Gudaitis - LR ambasadoriaus Vokietijoje atstovas, Vincas Bartusevičius - Vokietijos LB atstovas ir būrelis Hamburgo bei apylinkėse lietuvių.

Iškilmės prasidėjo penktadienį, spalio 4 d., Pinnebergo "Drostei" patalpose, kur susirinkusiai gausiai publikai latvis dipl. inžinierius Arnolds Gramatinš iš Tūbingeno skaitė paskaitą "Pabaltijo universitetas Pinneberge". Prelegentas nušvietė universiteto kūrimosi aplinkybes, jo sunkų darbą, vidaus sandarą, pasiekimus ir uždarymą.

Sekmadienį, spalio 5 d. 11.00 val. įvyko iškilmingas memorialinės lentos atidengimas prie buvusių universiteto patalpų, dabartinėse Eggerstedt kareivinėse. Kalbėjo rengėjai ir ats-

kirų tautų atstovai. Lietuvių vardu žodį tarė VDU profesorė dr. Viktorija Skrupskelytė.

Po lentos atidengimo vyko priėmimas karininkų klube, kurio metu buvo pasakyta daug kalbų. Tarp kitų kalbėjo Schleswig-Holsteino krašto Švietimo, mokslo ir kultūros ministrė, kuri perdavė ir ministrės pirmininkės H. Simonis sveikinimus, Pinnebergo miesto mero pavaduotojas, Hamburgo miesto senato ir universiteto atstovas, kaip šeimininkas - kariuomenės dalinio viršininkas, Rygos universiteto rektorius, Latvijos ambasadorius Vokietijoje, Estijos ambasadoriaus atstovas ir kt. Iš lietuvių LR vyriausybės vardu kalbėjo dr. Jonas Puodžius ir LR ambasadoriaus Vokietijoje atstovas Vytautas Gudaitis.

Iškilnių pabaigoje buvo tarti padėkos žodžiai ir įteiktos dovanėlės. Iš lietuvių paminėtina Teresė Lipšienė, talkinusi rengėjams.

Po iškilnių būta dar šiek tiek laiko. Svečiams iš Lietuvos buvo aprodytos Hamburgo miesto įdomybės ir kartu pabendrauta. Svečius globojo Lipšiai, Biermanai, Baliuliai ir kt. Hamburgo LB apylinkėse apmokėjo už lietuvių svečių nakvynę ir pragyvenimą.

Lietuvių grupė prie Pabaltijo universiteto memorialinės lentos.

(nuotrauka
V. Bartusevičiaus)

Prierašas.

Kaip minėjimo organizatorius figuravo meno istorikas latvis Ojaris Sparitis iš Rygos, Pinneberge darbus atliko baltų vokiečių Wolf T. Zoepf. Kvietimus pasirašė, ir Estijos bei Lietuvos kultūros ministrų vardu, Latvijos kultūros

ministras Richards Pīks. Nors viskas buvo daroma visų trijų pabaltijo valstybių vardu, tačiau lietuvių ir estai į patį renginio planavimą ir jo pravedimą nebuvo įtraukti. Lietuvos ministerijos, universitetai bei ambasada gavo tik kvieti-

mus minėjime dalyvauti. Lietuvių Bendruomenės įstaigos ir organizacijos Vokietijoje negavo net ir to. Beveik visose minėjimo kalbose Pabaltijo universitetas buvo minimas kaip visų trijų pabaltijo tautų bendradarbiavimo simbolis, tačiau minėjimo rengime nesimatė nė mažiausio bendradarbiavimo.

Atidengta juodo marmuro lenta su šviesiu įrašu keturiomis kalbomis. Lietuviškas įrašas toks: "Baltijos universitetas" ir Lietuvos Respublikos Vytis, koks jis buvo priimtas LR AT 1991 m. rugsėjo 4 d. Tad Pabaltijo universiteto gyvavimo metu nei iškaltas pavadinimas, nei valstybinis ženklas nebuvo niekur naudojami.

VOKIETIJOS LB DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

VLB darbuotojų suvažiavimas prasidėjo 1996 m. lapkričio 22 d. smagia vakarone pilies konferencijų kambaryje. Iš toliau atvykę LB apylinkių vadovai iki vidurnakčio vedė nuoširdžius pokalbius su vietos Bendruomenės nariais prie stiklo vyno ar alaus.

Oficialus suvažiavimo atidarymas įvyko lapkričio 23 d. didžiojoje Romuvos pilies salėje. Jį pradėjo sveikinimo žodžiu Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys. Tylos minute pagerbti visi praėjusiais metais mirę LB nariai. Suvažiavimui pirmininkavo Arminas Lipšys, sekretoriavo VLB valdybos reikalų vedėjas Tomas Bartusevičius. 1995 - 1996 m. veiklos pranešimus pradėjo Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys. Programą užbaigė Europos laisvės radijo (Praha) darbuotojas Darius Udrys paskaita apie Lietuvą po rinkimų.

Vokietijos LB valdybos veikla atspindėjo Informacijoje, todėl pirmininko pranešimas plačiau čia neperduodamas. Narių turima apie 850. Pereitais metais 16 narių mirė, įstojo naujų 77. Bandoma į Bendruomenę įjungti naujus ateivius iš Lietuvos. Piniginė padėtis nepasikeitusi, nors simbolinio solidarumo įnašas vis dar ne visi sugeba sumokėti. Įvyko tradiciniai centriniai parengimai. Santykiai su atitinkamomis Lietuvos įstaigomis yra geri. Bendruomenės narių perorganizavimas baigiamas. Vokietijoje veikia 13 LB apylinkių ir viena centrinė, kuriai gali priklausyti nariai, kurių gyvenamose vietovėse nėra suorganizuota formali apylinkė arba dėl kurių nors priežasčių netelpa vietos LB apylinkėse.

Apie *Stuttarto* LB apylinkės veiklą pranešė valdybos narė Irena Kundrotaitė. Apylinkei priklausau 51 narys. 1996 m. sausio 21 d. išrinkta nauja apylinkės valdyba, kurią dabar sudaro:

Lothar Klafs, Audronė Šiurkienė, Irena Kundrotaitė, Sigita Zelvytė ir Ona-Jūratė Naujokienė. Kontrolieriai - dr. J. Norkaitis ir Vl. Orvydas. Susirinkimai vyksta beveik kiekvieną mėnesį (pirmąjį mėnesio sekmadienį) Kolpingo namuose po kat. pamaldų, laikomų prel. Ant. Bungos, dalyvaujant 20 - 30 asmenų. Renginiai: 1995 m. Kalėdos su Kalėdų seneliu ir tombola, Naujųjų metų sutikimas, Vasario 16 minėjimas ir atsisveikinimas su ilgamečiu vadovu prel. K. Senkum.

Solidarumo įnašus susimoka tik pusė LB apylinkės narių, bet gaunama aukų, todėl ir toliau leidžiamas 4 psl. LB apylinkės biuletenis "Lietuviai Baden-Württemberge" 125 egz. Juo palaikomi ryšiai su Vokietijos LB valdyba bei Tarybos nariais, Stuttgarto apylinkėje gyvenančiais tautiečiais. Renkami drabužiai bei avalynė ir siunčiami į Lietuvą.

Bonn-Kölno LB apylinkės veiklą apžvelgė 1995 m. balandžio 22 d. išrinktas pirmininkas Algimantas Sakalauskas. Apylinkei priklausau 40 narių (23 nauji). 1996 m. sušaukti du apylinkės valdybos posėdžiai. Sunkiai vyksta solidarumo įnašų rinkimas. Š. m. balandžio 20 d. Annabergo pilyje surengtas nusisekęs vakaras. Numatyti du renginiai: 1997 m. gegužės 24 - 25 d. d. ir rugsėjo 26 - 28 d. d. Annaberge, be to kelionė į Romą bei plaukiojimas Rheimu.

Salzgitterio LB apylinkės pirmininkas Romualdas Gasiūnas pranešė, kad apylinkė turi 43 narius. Solidarumo įnašus moka visi. Dėl senyvo amžiaus mažai narių dalyvauja renginiuose. Kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį kun. Br. Kučiulis laiko šv. Mišias, bet į jas ateina tik keli žmonės. Po pamaldų geriama kavutė ir vyksta pokalbiai.

Schwetzingeno LB apyl. pirmininkas Jonas Vitkus apibūdino 1995-1996 m. veiklą. Apylinkė turi 47 narius tarp 30 ir 82 metų amžiaus. Mirė 3 nariai. Solidarumo įnašai mokami neblogai. Visuotinis narių susirinkimas įvyko š. m. gegužės 12 d., kuriame buvo perrinkta apylinkės valdyba ir kontrolierius. Kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį Ketsche susirenka pabendrauti vyrai, o kas antrą sekmadienį kun. J. Dėdinas laiko šv. Mišias, po kurių visi sueina pasikalbėti ir paminėti įvairių švenčių bei sukakčių. Didesni renginiai neruošiami, nes netoli Hüttenfeldas ir nariai noriai dalyvauja stambesniose Vokietijos LB valdybų bei Vasario 16 gimnazijos ten ruošiamuose renginiuose.

Perskaityti raštu atsiųsti LB apylinkių pranešimai.

Rastatto LB apylinkės pirmininkas Augustas Sergejus kartu su pranešimu atsiuntė ir solidarumo įnašus mokačių 12 narių sąrašą. Stengiamasi pritraukti į LB apylinkę daugiau narių. Veiklos aprašymas jau skelbtas Informacijoje.

Hamburgo LB apylinkės sekretorė Dalia Henke praneša, kad naujoji valdyba išrinkta 1996 m. lapkričio 17 d.: pirmininkas Vilius Pareigis, sekretorė Dalia Henke, išdininkė Teresė Lipšienė ir narės Dalia Malinauskienė bei Elena Baliulienė. Kontrolieriai - N. Lesman, A. Baliulienė, G. Brandis. Apylinkė turi 69 narius (12 naujų). 1996 m. renginiai buvo aprašyti Informacijoje. 1996 m. spalio 4-5 d. daug apylinkės narių aktyviai dalyvavo Pabaltiečių universiteto 50 metų minėjimo iškilmėse. Lapkričio 9 d. atšvėstas Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios 50 metų jubiliejus. Koncertavo Kau-no liet. evang. liuter. parapijos ansamblis.

Hamburgo lietuviai kiekvieną paskutinį mėnesio trečiadienį renkasi lietuvių katal. sielovados patalpose Holzdam 22. Liet. katal. pamaldos vyksta kiekvieno mėnesio ketvirtą šeštadienį 16 val. St. Theresien bažnyčioje (Dohrnweg 8).

Memmingeno LB apylinkės pirmininkė Herta Schüle į suvažiavimą negalėjo atvykti dėl pasunkėjusios stnaus ligos. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, kai kurie Memmingeno lietuviai abejoja Vokietijos LB reikalingumu. Renkama ir į Lietuvą siunčiama labdara, bet renginių jau neįstengiami suruošti.

Atkurta *Hageno LB* apylinkė, kurią sudaro naujieji lietuviai ateiviai. Pirmininkauja Valdas Žielys. Jis pranešė, kad šios LB apylinkės lietuviai bei lietuviškai kalbantys vokiečiai 1996 m. buvo susirinkę 8 kartus. Šiais metais apylinkėje gimė 3 vaikai. Viena narė, lankydami Kaune, mirė. Gruodžio 29 d. buvo bendrai švenčiamos Kalėdos ir palydėti 1996 metai. Planuojama pravesti bendrą metinį Hageno LB apylinkės narių susirinkimą. 1997 metais numatoma paminėti pirmosios lietuviškos knygos, Martyno Mažvydo Katekizmo, 450 metų sukaktį (smulkiau 1996 metų Informacijoje).

Müncheno LB apylinkės pirmininkas dipl. inž. Robertas Šneideris painformavo: Apylinkė turi 64 narius (8 nauji). 1996 m. spalio 20 d. perrinkta apyl. valdyba: pirmininkas ir išdininkas - dipl. inž. R. Šneideris, sekretorius - Tomas Markaras, narys kultūros reikalams - Gintaras Vyšniauskas. Kontrolieriai - Giedrius Narbutis ir Jurgita Pociūtė.

Išleisti 9 numeriai apylinkės aplinkraščio. Renginiai: 1995.12.24 Kūčios lietuvių katalikų patalpose. Š. m. sausio 28 d. - susirinkimas ir Kretingos pranciškonų vienuolyno kun. Leopodo Scheifele paskaita apie jo sielovadinį darbą. Vasario mėn. - žemaitiškos užgavėnės. 1996 m. vasario 18 d. - Vasario 16 minėjimas ir Gintaro Vyšniausko paskaita bei A. Škėmos veikalo vaidinimas "Vieną vakarą". Šokiams grojo muzikantai iš Lietuvos. Buvo vaišės. Kovo mėn. susirinkime Fricų šeima papasakojo apie jų parapijos teikiamą labdarą Lietuvai. Pasakojimą apie kelionę į Žemaitiją pailiustravo skaidrėmis. Gegužės 12 d. - Motinos dienos minėjimas.

Apie *Vasario 16 gimnaziją* pranešimą padarė jos direktorius Andrius Šmitas. Jis nurodė, kad gimnazija leidžia metraščius, kuriuose labai gerai nušviečiama jos veikla. Šiuo metu mokosi 91 mokinys: 52 iš Vokietijos, 34 iš Lietuvos, 3 iš Brazilijos ir po 1 iš Argentinos bei Mali (Afrika). Šiomet yra 16 abiturientų; tai pats didžiausias skaičius visoje gimnazijos istorijoje.

Veikia saviveiklos būreliai: dvi tautinių šokių grupės, vadovaujamos mokyt. Marytės Šmitienės, choras ir orkestras, vadovaujami mokyt. Arvydo Paltino. Veikia skautai ir ateitininkai. Daug sportuojama. Sportui vadovauja berniukų bendrabučio vedėjas Edmundas Jankūnas. Gimnazija rengia Kūčias ir Jonines, paminė Vasario

16, sausio 13, Kovo 11, masinių trėmimų pradžia - birželio 14, rugsėjo 8 ir įvairias sukaktis. Ruošia talentų ir muzikos vakarus. Tautinių šokių grupė buvo kviečiama koncertuoti Vokietijoje ir užsienyje (Italijoje).

Yra finansinių sunkumų: vokiečių valdžios teikiama parama vis mažinama, bet tikimasi, kad ji nebus nutraukta; lietuvių aukos dar labiau sumažėjo. Mokinių netrūks.

Apie *Lietuvių kultūros instituto (LKI)* veiklą pranešė jo vedėjas Vincas Bartusevičius (LKI 1996 m. suvažiavimas).

Lietuvių šalpos draugijos "Labdara" išdininkas Jonas Vitkus nušvietė jos veiklą. Draugijos tikslas - remti mokslus einantį lietuvių jaunimą. Draugija buvo įkurta ilgamečio jos vadovo Jono Glemžos. Jam mirus, "Labdara" perkelta į Hüttenfeldą, kur jai vadovauja Arminas Lipšys ir valdyba. Sumažėjus aukoms, mažėja ir draugijos teikiama parama. Šiomet Vasario 16 gimnazijos nepasiturintys mokiniai galėjo būti paremti tik 2700,- DM ir Gyryliuose (Lietuvoje) vykusį lietuvių vaikų iš buvusios Sovietų Sąjungos kraštų stovyklą - 3400,-DM. Netgi šios sumos negalėjo būti sudarytos iš šiomet gautų pajamų (220,-DM), bet buvo panaudotos atsarginės lėšos.

Po pranešimų buvo daug klausimų ir paaiškinimų. Vokietijos LB valdybos reikalų vedėjas T. Bartusevičius prašė LB apylinkių darbuotojus siųsti Informacijoms savo veiklos aprašymus su fotografijomis. Girdėjosi abejonių, ar beverta kviesti tokio pobūdžio LB darbuotojų suvažiavimus. Dauguma dalyvių pasisakė už tolesnę suvažiavimų organizavimą. Buvo pageidavimų, kad dalyviams šalia nakvynės ir maisto dar būtų apmokėta bent dalis kelionės išlaidų.

Po diskusijų "*Lietuvos aidas*" darbuotojas K. Petrauskis glaustai apžvelgė Lietuvos informacijos priemonės-žiniasklaidą. Vos įsikūręs "Sąjūdis" pradėjo leisti savo laikraštį "Sąjūdžio žinios". Netrukus pasirodė "Atgimimas"; jį sekė

dienraštis "Respublika", iš pradžių buvęs Sąjūdžio laikraščiu, bet vėliau tapęs nepriklausomu. 1990 m. vasario 1 d. išleistas pirmas spaudos įstatymas. 1996 m. liepos 1 d. paskelbtas spaudos ir radijo bei televizijos įstatymas, panašus į Vokietijos šios rūšies įstatymą. Jame numatyta 13 narių Radijo ir televizijos taryba: 6 narius skiria žurnalistas sąjunga, 4 seimas ir 3 prezidentas. Dabar didžiausias dienraštis yra "Lietuvos rytas", turintis apie 70 % visos Lietuvos reklamos, po jo - "Respublika". Išeina daugybė savaitraščių. Laikraščių tiražas mažėja. Gyventojų apklausa parodė, kad žmonės daugiausia pasitiki Bažnyčia, toliau spauda, nors jai trūksta savi-kritiškumo. Iš to kyla žurnalistų savęs pervertinimas. Nusikaltimų aprašymuose, dedamuose net pirmuose puslapiuose, galima išžiūrėti atsakomybės stoką. Didelė kapitalo įtaka, trūksta užsienio kalbų žinojimo.

Suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 50 tautiečių, baigtas visų sugiedotu Lietuvos himnu.

Vakare pilies salėje vyko aukšto lygio koncertas. Pasirodė iš Stuttgarto atvykę muzikantai *Irena Renata Budrienė* (pianinas), *Algirdas Budrys* (klarnetas) ir *Halina Zubel* (sopranas). *Algirdas Budrys* meistriškai pagrojo, pianinu jautriai palydint I. Budrienei, K. Kurpinskiui, C. Debussy, C. Saint-Sacis, J. Medins, C. M. von Weberio kompozicijas. Halina Zubel padainavo, taip pat pianinu palydint I. R. Budrienei, A. Vivaldi, Fr. Schuberto, R. Schumanno kūrinius ir dvi lietuvių liaudies dainas. Koncertas taip patiko klausytojams, kad triukšmingais plojimai nenorėjo leisti muzikų nuo scenos. Pianistė ir dainininkė apdovanotos gėlių puokštėmis, o klarnetistas - buteliu.

Po koncerto toje pačioje salėje vyko vaišės ir šokiai, kuriems grojo Romualdas Gasiūnas (akordeonas) su sūnumi Rolandu (mušamieji) ir Elinas Venckus (smuikas).

MŪŠŲ BENDRUOMENĖJE

STUTTARTO LB APYLINKĖ

Praėjusių susitikimų apžvalga

1996 m. spalio 6 d. Kolpingo namuose įvyko lietuvių apylinkės narių susitikimas. Dalyvavo per 20 asmenų. Mišias aukojo prel. A. Bunga. Tuo buvo atšvęsta Derliaus šventė, pašventintos rudens derliaus gėrybės. Žmogaus būtis prasmė atsiskleidžia net pačiuose mažiausiuose jo darbuose, atliktuose atidžiai ir su meile. Mišių metu vargonėliais grojo I. Budrienė.

Po Mišių susirinkome į pobūvių salę, kur darbščios moterų rankos rudens gėrybėmis jau buvo papuošusius stalus. Už turtinai padengtus stalus dėkojame prel. Bungai ir visiems prisidėjusiems pyragaičiais, kava, darbu ir kitomis gėrybėmis.

Susirinkusiuosius išanginiu žodžiu pasveikino pirm. L. Klafs. Besišnekučiuojant nepastebimai prabėgo laikas.

(A. Šiurkus)

Paskutinis 1996 metų Stuttgarto LB apylinkės susitikimas sutapo su pirmuoju Advento sekmadieniu. Gruodžio 1 d. nemažas būrelis

tautiečių, kaip įprasta, susirinko Kolpingo namuose. Susitikimas prasidėjo adventinėmis sekmadienio Mišiomis, kurias atlaikė prel. A. Bunga. Po Mišių visi nuskubėjo į salę, kurioje jau laukė eglės šakelėmis papuošti stalai o ant jų, prelato Bungos dėka, vaišių galybė. Buvo pasirūpinta ir kava bei pyragu. Už tai nuosirdžiai dėkojame.

Antros susitikimo dalies pradžioje visus pasveikino pirm. L. Klafs. Po to perėmė programos vedimą I. Kundrotaitė. Ji krepšė į susirinkusius B. Brazdžonio eilėraščio žodžiais. Ne-trūko tą popietę nei muzikos, nei gražių posmėlių. Išraiškingu kūriniu klausytojo ausį palepino I. Budrienės ir jos tėvelio duetas. Šiltai priimti buvo Miglės bei Vitalijos paskaityti eilėraštukai. B. Šiurkus visų malonumui pagrojo keletą kompozicijų. Aktyviai pasireiškė ir Preikšaičių šeimyna. Mažoji Renatilė visus nudžiugino fleita pagrotu muzikiniu kūriniu, o jos tėvelis užbaigė koncertinę programėlę.

(L. Želvytė)

SCHWETZINGENO LB APYLINKĖ

Kalėdų šventė

Schwetzingeno LB apylinkė gruodžio 8 d. šventė savo Kalėdų šventę, o kartu ir metų pabaigą. Šventė prasidėjo 15.00 val. pamaldomis Ketsch katalikų bažnyčioje. Jos tąsa vyko Gamtos draugų svetainėje, kurioje laukė paruoštas kalėdinis stalas.

Maldą sukalbėjo kun. J. Dėdinas, kuris atlaikė ir pamaldas. Laikantis lietuviškų papročių, pasi-

dalyta paplotėliais. Po to sekė M. Kurcienės eilėraščių-skaitinys, tinkantis Kalėdų metui.

Sugiedotos kalėdinės giesmės. Subuvimas praėjo malonioje ir jaukioje nuotaikoje.

Apylinkė pareiškė padėką kun. J. Dėdinui už parodytą rūpestį šiai apylinkėi. Šventėje dalyvavo 30-35 asmenys.

(J. Vitkus)

MÜNCHENO LB APYLINKĖ

Konferencija Muncheno universitete

Lapkričio mėn. Muncheno universitete įvyko 3 dienų konferencija baltų bei vokiečių kalbų ir kultūrų temomis. Iš Lietuvos pakviesti pranešėjai bei Vokietijos švietimo įstaigose besidarbaujantys baltistikai skaitė paskaitas, vedė diskusijas apie prūsų kultūros palikimą bei baltų

tautų istorinę praeitį ir kultūrinę dabartį. Konferencijoje dalyvavo žmonės, besidomintys baltų kultūra, mokslininkai, studentai. Renginys pasibaigė lietuviškų dainų ir sutartinių vakaru, kuriame dalyvavo muzikinis ansamblis iš Vilniaus.

Teatro vakaras

Lapkričio pabaigoje Bendruomenės namuose įvyko teatro vakaras. Buvo rodoma lyrinė kompozicija - muzikinė improvizacija Maironio, V. Mačernio ir O. Milašiaus lyrikos temomis "Perdaug tu panaši į ilgesį manos širdies!". Poezijos spektaklį vaidino Burghauseno teatro akademijos aktorinio kurso studentas Tomas Makaras, subtiliai palydimas savo kolegės Bastiano Wilplingerio improvizuotos muzikos. Nedidelėje salėje paprastomis detalėmis - smuikas, stalas, veidrodys, rašomoji mašinėlė - užpildyta scenos erdvė dvelkia šviesia rimtimi

ir susikaupimu. Apie tautą ir amžinybę prabilęs Maironis užleidžia vietą egzistenciniui skausmu persmelktai V. Mačernio lyrikai, kuri betarpiškai įsilieja į O. Milašiaus apmąstymus apie meilę ir vienvatę. Tarsi iš sapno pažadinęs rumunų pesimisto-filosofo Ciorano kaltinimas civilizacijai užbaigė kelionę į svajonių pasaulį. Įdomus režisūrinis sprendimas ir plastinio judesio scenos sumaniai užtušavo dar vietomis neišbrandintą žodį.

(Muncheno LB apylinkės aplinkraštis Nr. 7, 1996)

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

"Trys prieš tris"

Arti 40 mokinių nuo penktos iki tryliktos klasės pareiškė norą dalyvauti krepšinio varžybose. "Trys prieš tris". Atsižvelgiant į amžių, turnyro rengėjai sudarė dvi pogrupes. Šalia berniukų grupių krepšinio varžyboms ruošėsi ir viena mergaičių bei dvi mokytojų (moterų ir vyrų) komandos. Rungtynės įvyko paskutinį rugsėjo šeštadienį. Stipriausiųjų komandų pogrūpėje pirmąją vietą užėmė Liudo Tėvalavičiaus,

Kęstučio Timpos ir Ernesto Tymo komanda. Jaunučių grupėje geriausiai žaidė Vitalijaus Nikitino, Deimanto Mekšeno bei Jono Menkelio komanda. Rezultatyviausiais turnyro krepšininkais pripažinti dvyliktokas L. Tėvalavičius, devintokas V. Nikitinas ir septintokas A. Šiugždinis. Geriausio kamuolio perduotojo vardas buvo suteiktas dvyliktokui Mariui Žemaičiui.

Gimnazijos Miss ir Misterio rinkimai.

Spalio pirmąjį šeštadienį berniukų bendrabučio salėje vakaro dalyviai patogiai įsikūrė prie žvakėmis apšviestų stalielių. Renginio vedėjai V. Alesius ir J. Namavičius pradžioje pristatė T. Schröterio sukurta "madų kolekciją" bei mergaičių paruoštą šoki. Netrukus scenoje pasirodė

kandidatai. Dvi valandas dalyviai stebėjo ir vertino jų sugebėjimą šokti, piešti, dainuoti, bendrauti. Nelengva buvo išsirinkti geriausių iš geriausių. Rezultatai paaiškėjo tik išdalinus salėje balsavimo lapelius. "Miss V-16" tapo dvyliktokė Aistė Bočkutė iš Lietuvos, o

"Misteris V-16" - abiturientas Martynas Lipšys iš Vokietijos. Vakaras baigėsi linksma diskote-

ka, kurios programą paruošė gimnazijos roko grupė.

Talentų vakaras

Talentų vakaras - bene labiausiai laukiamas renginys gimnazijoje. Jau antrą dešimtmetį paeiliui šį renginį organizuoja gimnazijos ateitininkai, vadovaujami mokytojos Marytės Šmitienės.

Lapkričio 16 d. vakare trijų su viršum valandų trukmės renginio programoje žiūrovai pamatė ir išgirdo 22 sceninius numerius. Tai buvo mokinių atliekamos dainos, šokiai, muzikiniai kūriniai, vaizdeliai ir pačių sukurtų drabužių modelių demonstravimas. Vertinimo komisijos nariams - lietuvių kalbos mokyt. E. Meikienei, matematikos mokyt. S. Stöhr, gimnazijos tarnautojui A. Margevičiui, buvusiam abiturientui L. Mėdžiui bei tryliktokei R. Margevičiūtei - teko gerokai padirbėti, kol buvo įvertinti įdomiausi pasirodymai. Daugiausiai balų buvo skirta Viktorui Diavarai ir Viliui Ale-

siui už jų atliktą savos kūrybos dainą bei šokėjams Tobijui Schröteriui ir Haroldui Matulevičiui. Antrąja vieta ir premija taip pat už savos kūrybos dainą įvertintas Artūras Mykolaitis. Trečioji vieta skirta Justinui Namavičiui; Martynui Lipšui ir Viliui Alesui - už aktorinį meistriškumą. Arielui Kalainiui, Leonardui Ramašauskui, Carlos Galeckui bei Danieliui Stravino - už puikų šokio "Lenciūgėlis" interpretavimą atiteko ketvirtoji vieta. Visus mokinių pasirodymus apjungė plati ir linksma ateitinių parengta programa, kuri buvo perteikta "Televizijos žinių iš gimnazijos gyvenimo" forma. Vakaras baigtas, visuomet mokinių labai laukiamu, mokytojų pasirodymu. Šį kartą žiūrovai pamatė ir išgirdo orkestrą, kurio atliekamoms dainoms pritarė visa salė.

Šimtadienis

Šimtadienis - tai puiki galimybė abiturientams pavakaroti ir pasilinksinti kartu su mokytojais, draugais, buvusiais gimnazijos mokiniais, prisiminti čia praleistą laiką. Būtent tai, kas labiausiai įsimintina šių metų abiturientams bei dvyliktokams, ir buvo nuotaikingai pavaizduota mokinių parengtoje programoje. Ypač vaizdžiai ir su sąmoju kiekvieną abiturientą charakteriza-

vo dvyliktokai. Už būtas ir nebūtas kaltes dvyliktokai surengė "teismą" tryliktokams, kuriame dalyvavo prisiekusieji teisėjai, jų patarėjai ir netgi sargyba. Tik iškalbingų advokatų dėka abiturientai išsisuko nuo "žiaurių baudynių". Programa baigėsi tradiciškai, perduodant dvyliktokams abiturientų simbolinį raktą ir testamentą.

Rudens raketė

Prieš Kalėdų atostogas gimnazijoje įvyko stalo teniso turnyro finalinės varžybos. Turnyre dalyvavo 23 įvairaus amžiaus mokiniai. Žaidėjai varžėsi 5-9 kl. ir 10-13 kl. grupėse. Buvo sužaišta virš 300 rungtynių. 5-9 kl. grupėje nugalėtojais tapo devintokas Tomas Mekšėnas (I vieta), devintokas Vitalijus Nikitinas (II vieta) ir septintokas Aidas Šiugždinis (III vieta). Vyresniųjų klasių grupėje geriausiu turnyro

žaidėju treji metai paeiliui pripažintas tryliktoakas Jensas Wehrauchas, antra vieta atiteko dvyliktokui Mindaugui Jacinevičiui, o trečioji - dvyliktokui Ernestui Tymui. Nugalėtojams buvo įteikti turnyro medaliai ir plaketės. Vilties ir paskatinimo plaketė buvo įteikta ir vienintelei turnyre dalyvavusiai mergaitei - penktos klasės gimnazistei Linai Šmitaitei.

Kalėdų eglutė

Kalėdinių melodijų pyne, kurią atliko mokinių orkestras, prasidėjo tradicinio kalėdinio vakaro koncerto programa, parengta mokytojo A. Palтино. Įvairioje ir plačioje koncerto programoje nuskambėjo J. S. Bacho, W. A. Mozarto, L. v. Beethoveno, Mendelssohno, C. Debussy ir kt. kompozitorių kūriniai. Po valandos su viršum trukusio koncerto, mokytojai, mokiniai su

tėvais ir svečiais susirinko prie Kūčių stalo. Vakarienę malda pradėjo kapelionas A. Kelmelis. Maldą pratęsė jaunesniųjų klasių mokinių kalėdinis vaidinimas, kurį parengė mokyt. E. Tesnauienė ir A. Vilčinskienė. Mokiniai savo pasirodymą užbaigė bendra giesme "Sveikas Jėzau gimusis" ir žvakučių uždegimu. Visus susirinkusius su artėjančiomis šv. Kalėdomis pas-

veikino gimnazijos direktorius A. Šmitas ir kartu su ev. kunige T. Šmitiene po giesmės "Didis džiaugsmas" pakvietė visus kalėdaičių laužymui. Nepamiršo gimnaziją aplankyti ir

Kalėdų senelis, kuris tą vakarą buvo ne tik linksmai iškalbingas, bet ir dosnus.

(E. Jankūnas)

Šventinio koncerto dalyviai

(nuotrauka M. Šmitienės)

ĮVAIRIOS ŽINIOS

ALFREDAS FRANCKAITIS, ev. kunigas, praėjusiais metais buvo apdovanotas Vokietijos prezidento medaliu už nuopelnus.

Gimęs 1921 m. spalio 29 d. Karaliaučiuje. Gyveno Kybartuose; vidurinį mokslą ėjo Kaune. 1941 m. repatriavo į Vokietiją. Per karą tarnavo vokiečių kariuomenėje. Nuo 1952 m. dirbo kaip kunigas Freistatte. Apdovanotas už pasižymėjimą uolumu ir meilę artimui.

Dar didesnio atžymėjimo Alfredas Franckaitis vertas už nuopelnus Lietuvai bei jos kultūrai. Yra išvertęs ir net išleidęs daugybę lietuvių poetų eilėraščių į vokiečių kalbą ir pats jų parašęs. Su savo kūryba dalyvavo "Poezijos pavasario" renginiuose Lietuvoje. Lietuvos rašytojų draugijos narys, Vokiečių iš Lietuvos draugijos metraščio "Heimatgruß" redaktorius. Yra skaitęs paskaitų ir Europos lietuviškųjų studijų savaitėse.

SKAITYTOJAI PASISAKO

Neleiskime mirti Studijų savaitės.

"Informacijų" 4-tame numeryje buvo aprašyta 1996 metų Studijų savaitė. Gaila, kad pamiršta paminėti, jog Savaitė tesulaukė labai mažai dalyvių. Be rengėjų bei paskaitininkų dalyvavo gal tik apie 20 asmenų. Niekas nepagerės, jei mes tai nutylėsime. Šią problemą reikia aptarti ne tik posėdžiuose, bet ir iškelti viešai. Kame tokios padėties priežastys? Jos neglūdi progra-

moje arba netinkamų paskaitininkų kvietime. Tai generacijų lūžio ir pasikeitusių aplinkybių išdava. Seniau suvažiudavo žmonės, norėdami praleisti bent savaitę lietuviškoje aplinkoje. Dabar dauguma jų vyksta į Lietuvą arba sulaukia iš ten svečių. Šios eigos mes jau nepakeisime. Galimybės sulaukti daugiau dalyvių matau geroje Studijų savaitės reklamoje bei naujų da-

lyvių pritraukime. Yra būtina sudaryti ir pranešti Savaitės programą jau labai anksti, bent pusmetį iš anksto. Neužtenka tik bendro kvietimo "Informacijose". Labai svarbu pasiūsti kvietimus ir paraginimus suinteresuotiems asmenims tiesiogiai. Ne tik pasiūsti, bet ir paraginti atvykti patiems bei prikalbinti pažįstamus. Juk Studijų savaitės šalia paskaitų ir diskusijų suteikia geriausią galimybę bendravimui. Yra svarbu nurodyti, kad tai yra gera proga susipažinti su eile iškilų Lietuvos mokslininkų. Didesnė paskaitininkų dalis atvyksta iš Lietuvos. Tik čia mes turime galimybę su jais pabendra-

ti. Visi šie asmenys patys ieško ryšių ir pilnai prisideda ne tik prie programos, bet ir prie bendravimo. Be to, čia yra galimybė be jokių politinių vaidų ir įtampų, kurios Lietuvoje neišvengiamos, pasikalbėti apie Lietuvos problemas. Tad yra daug priežasčių dalyvauti Studijų savaitėse. Neleiskime, kad jos dėl mūsų nesidomėjimo nustotų gyvavusios.

Kita Studijų savaitė įvyks Hüttenfelde 1997 m. liepos 20-27 d. d.

(A. Hermanas)

MIRUSIEJI

JONAS VASALAIUSKAS mirė 1996 m. liepos 10 d. išskankintas sunkios ligos. Palaidotas liepos 17 d. Mannheim-Friedrichsfeldo kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko vietos katalikų kunigas, palydėti velionį į amžinąjį poilsį susirinko šeima, kaimynai, grupė Schwetzingeno LB apylinkės lietuvių.

J. Vasalaukas buvo gimęs 1925 m. balandžio 1 d. Panevėžyje. Antrojo pasaulinio karo auður buvo nublokštas į Vakarų Vokietiją. Karui pasibaigus, kurį laiką dirbo amerikiečių armijos

8591 LS pionierių darbo kuopoje Schwetzingene. Išėjęs iš šio darbo vertėsi nuosava prekyba, po to įsidarbino metalo apdirbimo įmonėje Heidelbergo prokuristu. Atgavus Lietuvai laisvę, pradėjo prekybą su Lietuva.

Velionis buvo susipratęs lietuvis, niekada neužmiršo savo giminės, buvo draugiškas savo bendradarbiams, priklausė Lietuvių Bendruomenei Vokietijoje.

(Jonas Vitkus)

ONA VILČINSKIENĖ, buv. Plukienė, gim. Streckaitė, po ilgos ir sunkios ligos mirė 1996 m. spalio 5 d. Ambrocko klinikoje. Palaidota spalio 9 d. Hagene. Liko vyras Lucijonas Vilčinskas ir dukros Regina, Živilė ir Angelė

Buvo gimusi 1920 m. kovo 3 d. Tauragėje. Pradžios mokyklą lankė Kaltinėnuose, gimnaziją - Raseiniuose. Baigė gail. seselių mokyklą Kaune.

Ištekėjo už karininko Pluko, kuris 1945 m. žuvo kare. Su dukra Regina turėjo trauktis į Vokie-

tiją, kur pradėjo dirbti anglų ligoninėje. 1952 m. ištekėjo už L. Vilčinsko ir 1954 m. galutinai apsigyveno Hagene.

Buvo aktyvi VLB narė ir kartu su vyru (Hagene apylinkės pirmininku) rengė daugelį apylinkės parengimų - Vasario 16, Motinos dienos, Tautos šventės minėjimus, Kalėdų eglutes ir Naujųjų metų sutikimus. Ilgus metus vadovavo Hageno lituanistinei mokyklai ir Westfalijos vaikų vasaros stovykloms kaip gail. seselė.

DĖMESIO

Romuvos lietuvių moterų klubas organizuoja bendrą skrydį į Vilnių. Vienas skrydis organizuojamas nuo š. m. liepos 6 d. iki 26 d., kitas nuo liepos 27 d. iki rugpjūčio 22 d.

Skrydis į abu galus vienam asmeniui kainuoja DM 344,-. Į vieną pusę 60%. Vaikams nuo 2 iki 12 metų - DM 234,-, iki 2 metų - DM 34,-. Kiekvienam asmeniui (ir vaikams) prisideda dar aerouosto mokestis DM 49,50. Aerouosto mokesčio nemoka tik vaikai iki 2 metų amžiaus. Dėl skrydžio prašom pranešti iki š. m. gegužės mėn. 20 d. šiuo adresu:

E. Lutz, Lorsche Str. 1, 68623 Lampertheim. Tel.: 06256/1521.

A. Schugschdinis, Alfred-Delp-Str. 15, 68623 Lampertheim. Tel.: 06256/322 (d), 06256/1549 (v)

Vokietijos LB, Lorscheer Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld

PVSt, Deutsche Post AG
"Entgelt bezahlt", D 14659 F
Herrn
Vincas Bartusevicius
Anne-Frank-Str. 31
54516 Wittlich

1997 m. RENGINIAI

- vasario 22.....Centrinis LB Vasario 16 minėjimas Hüttenfelde, Bürgerhause.
.....Mišios 14.00 val., minėjimo pradžia 16.00 val.
kovo 15Vokietijos LB Tarybos suvažiavimas Hüttenfelde.
gegužės 1-3.....Savaitgalis, paminėti pirmosios lietuviškos knygos 450 m. jubiliejų Hagen-
.....Quambusch. Inf. teikia: Valdas Jelis, Leimstr. 9, 58135 Hagen,
.....tel. 02331-43532.
gegužės 3.....Motinos dienos minėjimas Hüttenfelde
.....Koncertuos žymus estrados dainininkas Stasys Povilaitis iš Lietuvos
birželio 21.....Joninės Vasario 16 gimnazijoje Hüttenfelde
liepos 2-7.....Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas Vilniuje
liepos 20-27.....44. Europos lietuviškųjų studijų savaitė Hüttenfelde Romuvoje
rugsejo 26-28.....Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas, rengiamas su LR ambasada
.....Vokietijoje, Haus Annaberg, Bad Godesberge. Bendra tema: "Pirmosios
.....lietuviškos knygos 450 m. sukaktis". Registruotis: LKI, Lorscheer Str. 1,
.....68623 Lampertheim-Hüttenfeld, tel.: 06256-322, faksas: 06571-28644.
.....Kelionės ir nakvynės (DM 20,- nakčiai, Annabergo namuose) išlaidas dalyviai
.....pasidengia patys. Registracijos mokestis - DM 20,- (studentams ir jaunimui
.....DM 10,-)

INFORMACIJOMS leisti aukojo:

Arno Heid iš Kaiserslauterno	40,-	Kazys Bernotavičius iš Kaiserslauterno.....	60,-
Felix Norkevičius iš Schwäbisch Hall.....	50,-	Paulina Ivinskienė iš Bonnos.....	30,-
Vincenta ir Alois Panzer iš .Halerno.....	50,-	E. Stravinskas iš Braunschweigo.....	20,-
dr. Laurencija Stripinytė iš Müncheno.....	100,-	Antanas Banaitis iš Miesau.....	100,-
Petras Odinis iš Monheimo.....	50,-	Vytas Deveikis iš Heidesheim.....	40,-
Vilius Kurcas iš Ketscho.....	50,-	Jeronimas Jarumbawitsch iš Mannheim.....	50,-
Povilas Bauzys iš Horbo.....	40,-		
Metschislaw Strumila iš Bonnos.....	50,-		

AČIŪ

Vokietijos LB Valdybos Informacijos

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Lorscheer Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld, Tel.: 06256 - 322, Fax: 06256 - 1641

Bankverbindung: Deutsche Bank Weinheim, BLZ 670 700 10, Kto. Nr. 581 7978

Gautus rankraščius redakcija taiso ir trumpina savo nuožiūra. Spausdinama medžiaga nebūtinai atstovauja VLB Valdybos nuomonei. Pasinaudojant jo žiniomis, maloniai prašoma nurodyti šaltinį.